

D2/109 LANDBOUWWEGEN IN DE WESTHOEK - PILOOTPROJECTEN

GEMEENTE : Diksmuide

KNELPUNT : Landelijke weg Zijdelingsstraat

De Westhoek is één van de meest uitgestrekte landelijke regio's in Vlaanderen. Een goed functioneel landbouwwegennet vormt één van de belangrijkste basisvoorzieningen om de kwetsbare economische activiteiten (KMO's, solitaire bedrijven, ook de relatie met toerisme) die aanwezig zijn in de Westhoek verder te laten ontwikkelen.

Op deze landbouwwegen doen zich echter in toenemende mate problemen voor. De mobiliteitsdruk is immers gevoelig toegenomen, niet alleen door evoluties in de landbouw maar ook vanwege het groeiende plattelands- en cultuurtoerisme. Dit heeft uiteraard zijn invloed op de verkeersveiligheid.

In het verleden is vaak geopteerd deze verkeersveiligheid te verhogen met plateaus, belijningen, rotondes, wegversmallingen en fietsstroken. Deze inrichting gaat echter vaak ten koste van het karakter van de plattelandsweg. Steeds vaker wordt dan ook de vraag gesteld of deze verkeerstechnische benadering de enige oplossing is. Deze wegen staan namelijk niet op zichzelf, maar zijn een integraal onderdeel van de omgeving. Het besef groeit dat het landschap gebruikt kan worden om het gewenste verkeersgedrag te bereiken. Tegelijkertijd kan de aantrekkelijkheid van het platteland hiermee gewaarborgd of zelfs vergroot worden.

Motivering keuze knelpunt + aantonen additionaliteit :

De gemeente wenst de Zijdelingsstraat te renoveren en waar nodig herin te richten in functie van het meervoudig gebruik van de weginfrastructuur.

Deze weg is een prioritaire ontsluitingsweg voor de landbouw en plaatselijk verkeer. Langs deze weg liggen een twaalfstal landbouwbedrijven maar zij ontsluiten tevens 500 ha landbouwgrond. Het landbouwgebruik is hoofdzakelijk van het gemengde type nl. veeteelt en akkerbouw. Deze weg verkeert momenteel in een slechte technische staat met als oorzaak de intensivering van de landbouw, de grotere tonnages van het landbouwvervoer en de schaal van de landbouwvoertuigen (breder en langer). Immers, door de hogere brandstofprijzen en hogere lonen aan de ene kant en aan de andere kant, de druk op de landbouwprijzen, worden aan de landbouwer én loonwerker steeds hogere eisen gesteld. Een goede infrastructuur is hierbij van economisch groot belang voor de landbouwsector.

Het gebied en meer bepaald deze weg, is echter ook meermaals opgenomen in diverse studies en visies voor toeristisch- recreatieve ontsluiting zoals : "Toeristisch - Recreatieve ontsluiting en inrichting van de rechteroever van de Ijzer tussen Diksmuide en Nieuwpoort" ; WVT – studie in opdracht van Afdeling Waterwegen Kust; Flanders Cycling Valley ; "Landinrichtingsproject De Westhoek : landschappelijke herinrichting van de Ijzer en omgeving ", VLM – studie ; nota 'Strategisch Actieplan en Beleidsplan Toerisme en Recreatie voor de Westhoek, mei 1999" en het "GRS richtinggevend gedeelte". Deze landelijke weg wordt zeer vaak gebruikt door wandelaars en fietsers en is een veelgebruikte fietsas Diksmuide-Leke maar geeft ook een ideale intergemeentelijke recreatieve verbinding Diksmuide – Middelkerk en het Houtland-Middelkerke.

Samenvattend kan gesteld worden dat de nood om bijkomende voorzieningen te treffen op deze weg om het landbouwverkeer beter, vlotter en duurzamer te doen verlopen van uitermate groot belang zijn voor de sector.

De knelpunten zijn :

1. slechte verkeersontsluiting en - veiligheid voor landbouwvoertuigen, fietsers en wandelaars
 - géén uitwijkmogelijkheden voor landbouwvoertuigen
 - gebrek aan wegbermen als uitwijkmogelijkheid
 - weg wordt gebruikt als laad – en losplaatsen door landbouwers
2. slechte technische toestand van de weg
 - wegbreedte is niet aangepast aan de nieuwe landbouwvoertuigen
 - enkele bochten zijn slecht uitgeprofileerd waardoor zwaar landbouwverkeer moeilijk kan manoeuvreren
 - slechte funderingen (oude fundering op basis van afbraakmateriaal)
 - de nabijheid van de grote waterloop Zijdelinggeleed (2de categorie) zorgt voor wegglijdende taluds en slechte funderingen van de wegen en daarom onveiligheid voor de landbouwvoertuigen
 - weg worden gebruikt bij bewerking van akkers
 - ontbreken van baangrachten wat de afwatering in het gedrang brengt en onveiligheid brengt voor alle weggebruikers
3. slechte toeristisch-recreatieve ontsluiting
 - géén of weinig voorzieningen
 - slecht wegcomfort voor fietsers
4. slechte ecologische toestand
 - ontbreken van wegbermen
 - weinig bescherming voor huidige ecologische waarden
 - de geografische grens tussen Houtland en Polder komt landschappelijk niet tot uiting

Het doel van deze werken kan aldus samengevat worden :

- technische werken die de veiligheid van het landbouwverkeer verbeteren
- technische werken die de ontsluiting van het landbouwverkeer kunnen verbeteren en versnellen
- duurzaam verbeteren van de technische toestand van de weg
- verhogen van de verkeersveiligheid van zowel utilitair als toeristisch- recreatief verkeer
- optimaliseren van de toeristisch-recreatieve ontsluiting en verhogen van het fietscomfort voor de recreatieve fietser
- uitbouwen en versterken van een infrastructuur en een voorzieningenapparaat ter ontwikkeling van toerisme en recreatie
- beschermen en ontwikkelen van ecologische en landschappelijke waarden

Het vernieuwend aspect is :

- de herinrichting heeft tot het doel de opwaardering van alle mogelijke gebruiksfuncties (landbouw, plaatselijk verkeer, recreatie en toerisme)
- de structuur van de weg, de te gebruiken materialen en de technische ingrepen worden aangepast aan de functie van de weg, de verkeersintensiteit en de toekomstvisie voor dit gebied
- technische, landbouwkundige en ecologische maatregelen worden voor het eerst in Diksmuide geïntegreerd in één visie en ontwerpplan
- veiligheid voor alle weggebruikers worden integraal benaderd

Omschrijving werken Zijdelingsstraat:

uitvoering	Opmerkingen
1. Technische maatregelen ter verbetering van de wegen	
Herstel van baangrachten waar nodig	Totaal profiel van 8 à 9 m breedte (zie atlas Buurtwegen)
Herstel van wegbermen op uniforme breedte over de ganse lengte	Min. 1,25 m
Afplaggen van wegbermen voor verbetering afwatering	Gebruik aarde voor aanvulling bermen na ophoging wegdek
Herstel van wegdek met vernieuwend concept nl het gebruik van wapeningsnetten en verstevigen wegbermen waar nodig	Zwaardere landbouwvervoer
Herprofilen bochten	Bescherming taluds waterloop en betere ontsluiting
Verplaatsen wegdek waar de weg te dicht bij het Zijdelinggeleed ligt	Betere landbouwontsluiting
Uitwijkstroken op regelmatige afstand	Betere veiligheid
Herinrichten brug en herstel ten voordele van groot verkeer	
Bouw duikers waar nodig	Betere aanvoer en afvoer van landbouwproducten . breedte 8m
2. maatregelen ter verbetering van de weg voor recreanten	
Rustinfrastructuur - Molenbrug - tussen Tervaete en Schore	Dit maakt géén deel uit van het D2 dossier
Steiger in de IJzer tussen Tervaetestraat en Schoorbakkestraat	Ism Waterwegen & Zeekanaal Dit maakt géén deel uit van het D2 dossier
2 vissteigers Zijdelinggeleed	Ism Polder Dit maakt géén deel uit van het D2 dossier
Toeristisch informatiebord	Dit maakt géén deel uit van het D2 dossier
3. Landschapsbouw	
Aanplanten van hoogstammige bomen (essen) waar nodig en na herstel wegberm en talud Zijdelinggeleed	Dit maakt géén deel uit van het D2 dossier
Uniformiseren van de breedte van wegbermen	Dit maakt géén deel uit van het D2 dossier
4. maatregelen ter verbetering van de natuur	
Bescherming van locaties Slanke Sleutelbloem Zijdelinggeleed	Ism Polder
Heraanplanting met autochtoon plantmateriaal - Amandelwilg (Salix Triandra) - Rosa - Sporkehout	Dit maakt géén deel uit van het D2 dossier
Aanvulling van wegbermen met aarde afkomstig van herstel baangrachten of afplagging	
Herstel rietvegetatie in baangrachten	
Ecologisch wegbermbeheer	Dit maakt géén deel uit van het D2 dossier

5. Architectura minor	
Herstel van twee kapellen	Ism Regionaal Landschap IJzer en Polder (RLIJP) Dit maakt géén deel uit van het D2 dossier
Renovatie van balustrades bruggen	Ism Polder Dit maakt géén deel uit van het D2 dossier
Opfrissen authentieke boogbruggen	Ism Polder Dit maakt géén deel uit van het D2 dossier
Herinrichting van site kapel De Vlaminck	Ism eigenaar Dit maakt géén deel uit van het D2 dossier

Planning :

timing	planning	aanbesteden
December 2008	Gemeenteraadsbeslissing : project en aanduiden studiebureau	Onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking
Jan/mei 2009	Gunning studiebureau Voorontwerp en ontwerp goedkeuring gemeenteraad	
Jun/oktober 2009	bouwvergunning Aanbesteding werken	Openbare aanbesteding
November 2009	gunning	
Jan/juni 2010	Uitvoering werken fase I	
Juli/dec 2010	Uitvoering werken fase II	

- Nodige vergunningen + timing :

De meeste werken zijn vrijgesteld van vergunningsplicht. Een aantal voorgestelde ingrepen voor de technische verbetering aan deze landbouwwegen noodzaken echter tot de aanvraag van een "vergunning voor bouwkundige werken". De aanvraag moet worden aangevraagd bij het 'Agentschap RO Vlaanderen, Werkhuisstraat 9, 8000 Brugge. De bouwvergunning kan worden aangevraagd na goedkeuring van het definitief ontwerp en kostenraming door de gemeenteraad, welke is voorzien tegen mei 2009. Dit kan geschieden samen met de openbare aanbesteding voor de uitvoering van de werken. De definitieve vergunning wordt verwacht in de loop van oktober 2009.

- Aanbestedingsplan

1. Aanstellen studiebureau voor technisch ontwerp : onderhandelingsprocedure ; gunning december 2008
2. Uitvoering van de werken : openbare aanbesteding; gunning juni 2009
3. Veiligheidscoördinatie : onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking; gunning : D.C.C. bvba, P. Benoitstraat 20, 8800 Roeselare
4. Grondonderzoeken : onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking; gunning : ABO nv, Maaltecenter blok G, Derbystraat 303, 9051 Gent

Financiering :

	01-06-2009	07-12-2009	01-06-2010	07-12 2010	Algemeen Totaal
Externe prestaties					
Studie, ontwerp, veiligheid, grondonderzoek	20.000,00	7.500,00	12.500,00	5.000,00	45.000,00
Investerings					
Werken Zijdelingsstraat binnen D2 (zie hoger)			100.000,00	453.750,00	553.750,00
Totaal	20.000,00	7.500,00	112.500,00	458.750,00	598.750,00

Omwille van de gemaakte afspraken tussen de drie gemeenten in het kader van dit project wordt de totale subsidiabele kostprijs in aanmerking te nemen voor subsidiëring binnen Doelstelling 2 EFRO beperkt tot 381.842,16 euro.

Dit maakt dat het financieringsplan dat wordt opgenomen worden in deze projectaanvraag er als volgt uit ziet :

	01-06-2009	07-12-2009	01-06-2010	07-12 2010	Algemeen Totaal
Externe prestaties					
Studie, ontwerp, veiligheid, grondonderzoek	20.000,00	7.500,00	12.500,00	5.000,00	45.000,00
Investerings					
Werken Zijdelingsstraat binnen D2 (zie hoger)			75.000,00	261.842,16	336.842,16
Totaal	20.000,00	7.500,00	87.500,00	266.842,16	381.842,16